

Ekonomika

Īrijas ekonomika ir moderna un atkarīga no ārējās tirdzniecības. Pēdējo 25 gadu laikā lauksaimniecības īpatsvars Īrijas ekonomikā ir strauji mazinājies; attīstās rūpniecība.

Īrijā atvērtas vairāku lielo ASV uzņēmumu (*Microsoft, Oracle, Sun Microsystems*) ražotnes un Eiropas uzņēmumu centrālie biroji. Īrija ir otrā lielākā programmatūras eksportētāja pasaulē pēc ASV. Te filiāles atvēruši arī tādi starptautiskie datortehnikas ražotāji kā *IBM, Dell, Gateway* un *Intel*. Vieni no galvenajiem iemesliem šādai milzu interesei par mazo Īriju ir tās pievilcīgā uzņēmējdarbības vide (zems uzņēmuma nekustamā īpašuma nodoklis) un augsti kvalificētais darbaspēks.

Īrija bija viena no tām 12 Eiropas valstīm, kuras nacionālā valūta 2002. gada 1.janvārī tika nomainīta pret eiro. 1995.-2007. gadā IKP vidējais pieaugums bija 6%. 2008. gadā pasaules finanšu krīzes ietekmē iekšzemes kopprodukts samazinājās par 3%, 2009. gadā par 8% un par 1% 2010. gadā. Īrijas ekonomikas recesija sākās 2008. gadā, kad krīzē nonāca celtniecības un nekustamā īpašuma nozare. Līdz 2007. gadam strauji kāpa nekustamā īpašuma cenas, pēc tam tās samazinājās uz pusi. Īrijas ekonomiku galvenokārt balstīja ārvalstu uzņēmumi un to ražojumu eksports.

Īrija ir lielākais cinka piegādātājs Eiropas Savienībai. Attīstīta arī svina un alumīnija ieguve un pārstrāde. Ir lieli ģipša, kaļķakmens, sudraba, zelta, barīta un dolomīta krājumi, kā arī dabas gāzes atradnes. Kūdra vēsturiski bijusi nozīmīgs kurināmā avots, bet tagad tā nozīme krasi mazinājusies.

Lauksaimniecība veido 2% no valsts iekšzemes kopprodukta. Lauksaimniecības zemes aizņem 70% no valsts teritorijas. Valsts centrālajā un dienvidu reģionā atrodas plašas ganības.

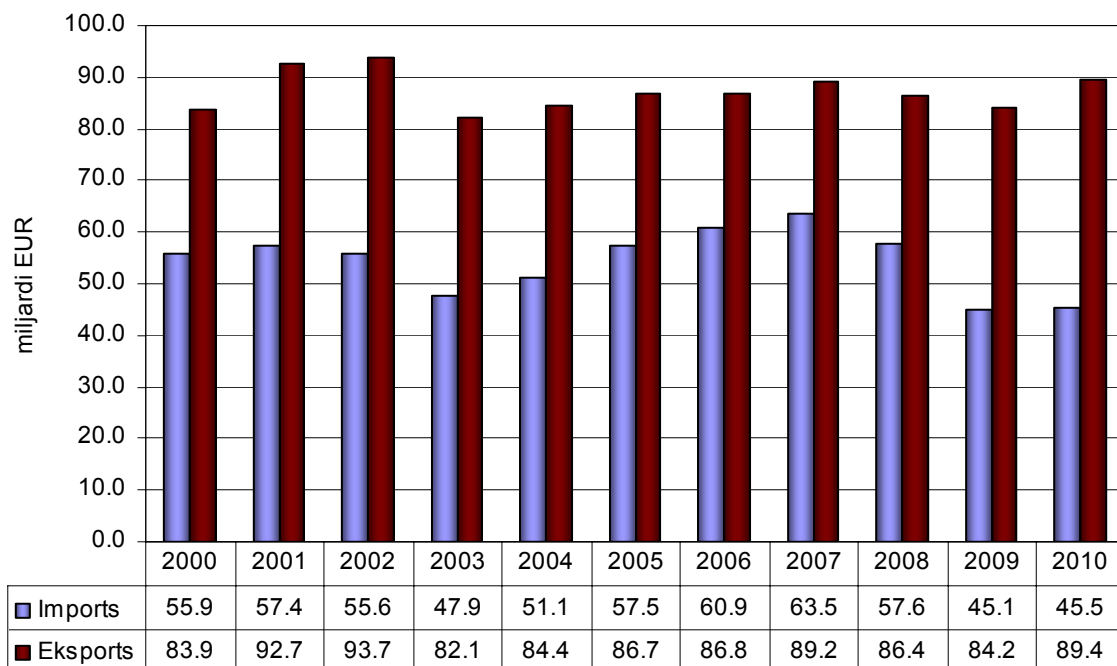
Rūpniecība veido 29% no IKP. Lielākie uzņēmumi ir starptautiskas kompānijas, kas nodarbojas ar augsto tehnoloģiju ražošanu. Attīstīta ir datoru (25% no Eiropā saražotajiem datoriem nāk no Īrijas), datoru sastāvdaļu (*Intel* procesori), medikamentu, pārtikas preču (*Jacobs, Guinness*), stikla un kristāla izstrādājumu, programmatūru (*Oracle* un *Microsoft*) un mašīnbūves izstrādājumu ražošana. Pēdējā laikā rūpniecības uzņēmumi izjūt aizvien lielāku konkurenci ar Austrumeiropas valstīm un Āziju.

Pakalpojumi veido 69% no iekšzemes kopprodukta. Daudzas ASV kompānijas (piemēram, *IBM* un *Apple Computer*) nodibinājušas Īrijā Eiropas klientu apkalpošanas centrus. Attīstīta ir grāmatvedība, juridiskie, finanšu un brokeru pakalpojumi, zvanu centri un tūrisms.

Preču ārējā tirdzniecība

Īrijas preču ārējās tirdzniecības bilance 2010. gadā bija pozitīva un sasniedza 43,9 miljardus EUR. Preču eksporta vērtība - 89,4 miljardi EUR, savukārt importa – 45,5 miljardi EUR. Gan eksporta, gan importa apjomi salīdzinājumā ar 2009. gadu ir pieauguši par 6,2% un 0,9%.

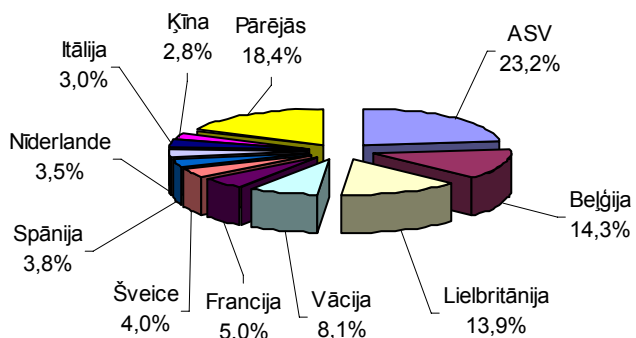
Īrijas preču ārējā tirdzniecība, miljardi EUR

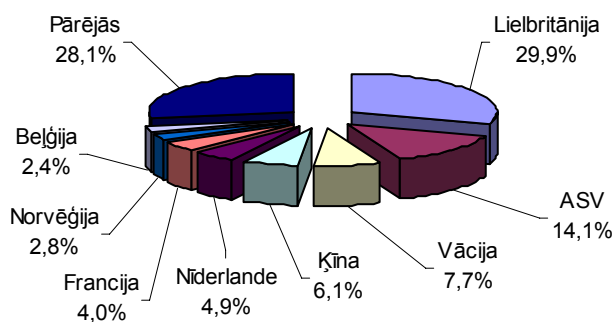
Īrijas Centrālais statistikas birojs - <http://www.cso.ie>

Galvenās eksporta preces ir mašīnas un iekārtas, datortehnika, ķīmijas produkti, medikamenti, dzīvnieki, lopkopības produkti. Galvenās importa preces ir mašīnas un iekārtas, ķīmijas produkti, nafta un naftas produkti, tekstils, apģērbi.

Galvenie eksporta partneri 2010.gadā

Galvenie importa partneri 2010. gadā

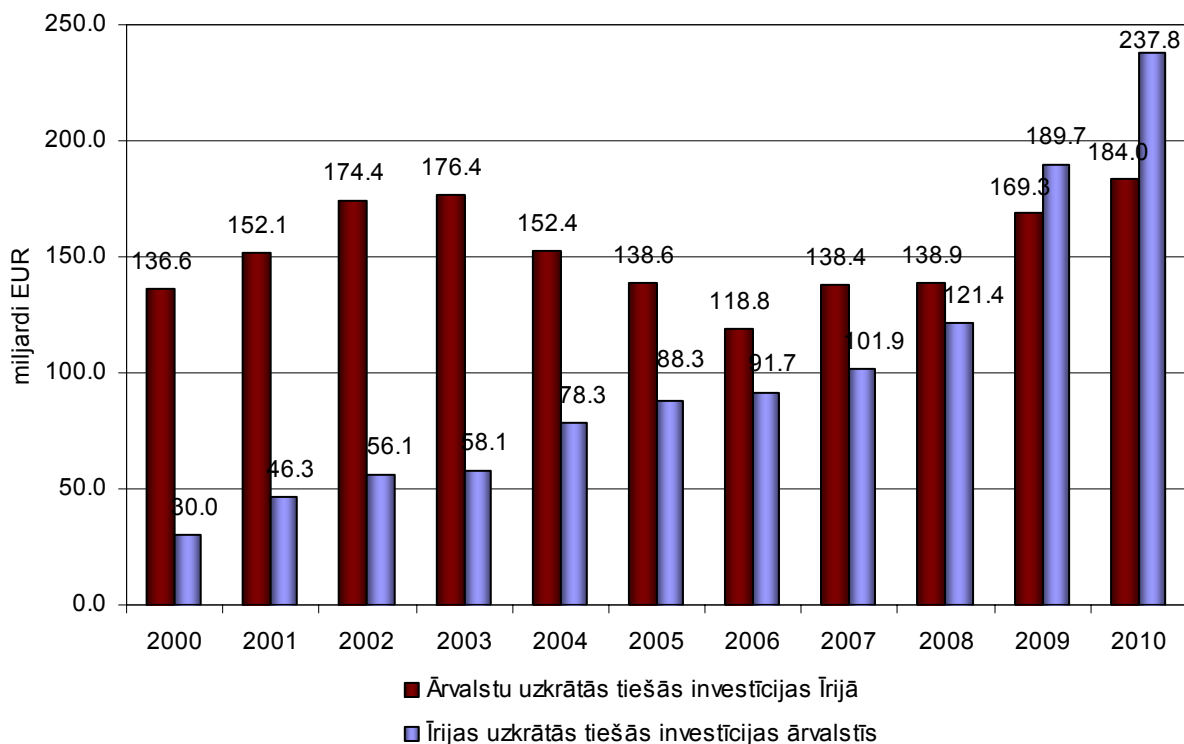

Īrijas Centrālais statistikas birojs - <http://www.cso.ie>

Investīcijas

Īrijas uzkrātās tiešās investīcijas ārvalstīs 2010. gadā sasniedza 237,8 miljardus EUR, kas ir par 25,4% vairāk nekā 2009.gadā. Savukārt ārvalstu uzkrātās tiešās investīcijas Īrijā bija 184 miljardi EUR, kas ir par 8,7% vairāk nekā iepriekšējā gadā. Līdzīgi kā iepriekšējos gados 2009. gada beigās lielākais sektors, kur bija uzkrātās tiešās investīcijas Īrijā, bija pakalpojumu sektors (177,2 miljardi EUR 2009. gada beigās). Līdzīga situācija ir vērojama arī ar Īrijas uzkrātajām tiešajām investīcijām ārvalstīs, kur 70% jeb 119,1 miljardi EUR bija uzkrātās pakalpojumu nozarēs.

Starptautisko tiešo investīciju bilance, miljardi EUR

Īrijas Centrālais statistikas birojs - <http://www.cso.ie>